

ROZWÓJ ROSYJSKIEGO LOTNICTWA ARMIJNEGO. FORMOWANIE BRYGAD I NOWE ŚMIGŁOWCE [ANALIZA]

Duże tempo dostaw nowoczesnych śmigłowców pozwala na rozbudowę Armiejskiej Awiacji, czyli lotnictwa armijnego (wojsk lądowych) Sił Zbrojnych FR. Widowym znakiem rozwoju AA jest formowanie nowych brygad śmigłowców, które z założenia dysponują większym potencjałem bojowym i transportowym, niż chociażby istniejące pułki śmigłowców.

Zgodnie z założeniami brygada, jako wyższy związek taktyczny, składać ma się z większej ilości eskadr niż pułk i być wyposażona w kilka typów śmigłowców - szturmowe (uderzeniowe) Mi-35M, Mi-28N i Ka-52, transportowo-bojowe Mi-8MTW-5 i Mi-8AMTSz oraz ciężkie transportowe Mi-26. Dzięki temu brygada ma duży potencjał bojowy w działaniach rozpoznawczych, ofensywnych, defensywnych i transportowych (zarówno w zakresie desantów taktycznych, jak i przerzutów operacyjnych). Poza oczywistymi zdolnościami bojowymi nowych brygad niektórzy eksperci zwracają uwagę na ich duże zdolności transportowe.

Chodzi o przerzuty operacyjne, a nawet strategiczne na odległości setek kilometrów. Anton Ławrow, jeden z czołowych rosyjskich ekspertów, zwraca uwagę, że ma to szczególne znaczenie na Syberii, Dalekim Wschodzie i Zabajkalu, gdzie infrastruktura transportowa (kolejowo-drogowa) jest bardzo uboga. Szczególnie cenne w tym względzie są ciężkie Mi-26 zdolne do przerzutu ludzi i sprzętu na duże odległości, zwłaszcza po zastosowaniu dodatkowych zbiorników paliwa. Fabryczny Mi-26 z Rostowa nad Donem, dla przykładu, przeleciał do miejsca stałego bazowania w Chabarowsku (odległość ok. 10 tys. km) z jedynie ośmiokrotnym tankowaniem.

Głównym zadaniem brygad AA jest oczywiście bezpośrednie wsparcie wojsk lądowych - działania rozpoznawcze, uderzeniowe, transportowe etc. Zakłada się, że w każdym okręgu wojskowym powstanie jedna brygada śmigłowcowa. Każda brygada AA składa się z czterech eskadr i jednego klucza: dwie eskadry bojowe (Mi-35M, Mi-28N i Ka-52), transportowo-bojowa (Mi-8AMTSz Terminator), transportowa (Mi-8MTW-5) oraz klucz ciężkich śmigłowców transportowych Mi-26 do transportu sprzętu i towarów wielkogabarytowych. W brygadach nie ma jak widać śmigłowców Mi-24 oraz starszych wersji śmigłowca Mi-8. Maszyny przekazywane do jednostek są nowe, najczęściej fabryczne.

Fot. Ministerstwo Obrony Federacji Rosyjskiej / mil.ru

Pierwszą brygadą Armiejskiej Awiacji była 15 Brygada Zachodniego Okręgu Wojskowego bazująca w Ostrowie (lotnisko Wierietie, obwód pskowski). Interesujące jest to, że brygada nie powstała w wyniku rozbudowy istniejącej bazy lotniczej, ale powstała niejako "na pniu". W 2013 r. lotnisko użytkowane było formalnie przez lotnictwo morskie – przekazano je lotnictwu armijnemu i zaczęto tworzyć brygadę śmigłowców.

Samo utworzenie nowego związku taktycznego nie kończy procesu, ale de facto go zaczyna – najpierw tworzy się zręby organizacyjne jednostki, a potem sukcesywnie do brygady spływa nowy sprzęt, który wchodzi w skład poszczególnych eskadr. W zależności od otrzymywanych przez jednostkę typów śmigłowców dochodzi do ujednoczenia wiroplątów w eskadrze lub do formowania nowych (etatowo cztery po 12-16 maszyn). Partie przekazywanego nowym jednostkom sprzętu są różne – raz będą to pojedyncze śmigłowce, innym razem wiropląty dla całej eskadry. Przykładowo 25 grudnia 2013 roku 15. Brygadzie przekazano w Arseniewie partię aż 12 fabrycznych śmigłowców Ka-52 (numery burtowe 41-52), których spodziewano się w jednostce z początkiem 2014 roku.

Druga w kolejności została sformowana 16. Brygada AA w Ziernogradzie, obwód rostowski, w składzie Południowego Okręgu Wojskowego. W ten sposób zaczęto wzmacniać kolejny, po zachodnim, kluczowy okręg SZ FR.

W połowie 2017 roku podjęto decyzję o formowaniu dwóch następnych brygad – dla centralnego i wschodniego okręgów wojskowych. Były to odpowiednio 17. Brygada AA w Centralnym OW i 18. Brygada AA w Wschodnim OW. W chwili obecnej obie jednostki są prawdopodobnie w stanie organizacji. Wiadomo, że 18. Brygada sformowana została na bazie 573. Bazy Lotniczej (573. Awiabazy), stąd można przypuszczać, że dość szybko osiągnie stan gotowości bojowej i etatowe wyposażenie. Jednostka wyróżniona została za służbę w 2014 roku. W trakcie ćwiczeń "Wostok-2014" wykonywała m.in. loty transportowe w strefę arktyczną, w tym sześciogodzinny przerzut strategiczny

na odległość 1,5 tys. km. 573. Awiabaza, jako jedna z pierwszych jednostek liniowych, otrzymała śmigłowce Ka-52 (przełom 2014/2015).

Fot. Ministerstwo Obrony Federacji Rosyjskiej / mil.ru

Należy przypomnieć, że poza formowanymi brygadami funkcjonują równolegle samodzielne pułki i bazy lotnicze (tzw. awiabazy) śmigłowców, także przezbrajane, w miarę możliwości, na nowe typy wiroplątów. Tworzenie brygad śmigłowców nie jest więc rewolucją - niektóre pułki obecnie mają po trzy eskadry nowych typów śmigłowców, w tym Mi-28N i Ka-52 (szczególnie dużym potencjałem dysponuje 55. Pułk w Korienowsku), ale raczej chęcią koncentracji sił i środków na wyższym szczeblu.

Według planów jeszcze z 2014 roku zamierzano sformować 14 jednostek śmigłowców - 10 samodzielnych pułków AA dla każdej istniejącej wówczas armii, oraz 4 brygady AA, po jednej we wszystkich czterech okręgach wojskowych. Pułki śmigłowców mogą operować na korzyść poszczególnych dowództw armijnych, podczas gdy brygady stanowią naturalny odwód operacyjno-strategiczny na szczeblu okręgu. Można przypuszczać, że zgodnie z intensywnym rozwojem lotnictwa wojsk lądowych i dostawami wiroplątów zwiększać się będzie ilość eskadr w poszczególnych jednostkach, a może także ilość jednostek śmigłowców (pułków i brygad).

Brygada Armiejskiej Awiacji może być wyposażona nawet w 60-70 wiroplątów nowych typów (po 12-16 w dwóch eskadrach szturmowych, po 16 w dwóch eskadrach transportowo-bojowych) i kilka w kluczu ciężkim. Nie zawsze w eskadrze brygady będzie występował monotyp - znane są na przykład eskadry uderzeniowe (szturmowe), w których składzie są zarówno Mi-28N, jak i Mi-35M.

Fot. Ministerstwo Obrony Federacji Rosyjskiej / mil.ru

Być może jest to sytuacja przejściowa, która zostanie unormowana wraz z dostawami większej ilości maszyn jednego typu. W razie potrzeby składzie brygad mogą znaleźć się także wersje specjalistyczne śmigłowców, np. najnowsza wersja Mi-8 walki radioelektronicznej, czyli Mi-8MTPR-1 ze stacją aktywnych zakłóceń Ryczag-AW (lub nowsze Ryczag-AWM na Mi-8AMTSz testowane od 2016 roku).

Od kilku lat trwają poważne dostawy śmigłowców nowego pokolenia, dostawy już zrealizowane oraz zamówienia kontraktowe wszystkich wspomnianych w tekście typów maszyn idą w setki (w tym dostawa pierwszej partii Mi-28UB w 2017 roku). Skok jakościowy i ilościowy lotnictwa armijnego SZ FR jest więc oczywisty, tym bardziej, że nakłada się na to wszechstronne doświadczenie nabyte w trakcie operacji w Syrii (doświadczenie eksploatacyjne, taktyczne, wzrost nalotu etc.).

Brygady śmigłowców Armiejskiej Awiacji

15 Brygada AA, Ostrów, 6 Armia WWS i PWO, Zachodni OW

16 Brygada AA, Ziernograd, 4 Armia WWS i PWO, Południowy OW

17 Brygada AA, Nowosybirsk, 14 Armia WWS i PWO, Centralny OW

18 Brygada AA, Chabarowsk, 11 Armia WWS i PWO, Wschodni OW

Czytaj też: [Rosyjskie śmigłowce ćwiczą atak z zasadzki](#)